

AHİRET BİLİNCİ

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفُورُ *Hanginizin davranışça daha iyi olduğunu denemek için ölümü ve hayatı yaratan O'dur. O, güçlüdür, çok bağışlayıcıdır. (el-Mülk 67/2)*

الدُّنْيَا مَرْعَى الْآخِرَةِ “Dünya, ahiretin tarlasıdır. (Buhârî, “Rikâk”, 3)

Dünya hayatına gönderiliş gayemiz, Allah'ı razı etmeye yönelik kulluk sorumluluğumuzu yerine getirmektir. Söz konusu mükellefiyetin iyi veya kötü karşılığı ise ahirette görülecektir. Bu da bize göstermektedir ki yaşam tarzımızı belirlerken çift yönlü bir hesap içerisinde olmalıyız. Bu noktada sadece dünya hayatını önceleyen bir yaklaşım eksik ve hatalı olacaktır. O halde ahiret bilincini sağlayarak ömrümüz müddetince diri tutmamız, kulluk görevlerimizin en önemli dayanağıdır.

Ahiret bilinci, dünya hayatının hakikatinin ne olduğunu bilerek ahirete yönelik tavır almaktır. Ahiretin ve dünyanın değerinin ne olduğunun farkına varırsak ahiret bilincini yeterince kalbimize yerleştirmenin yolunu bulmuş oluruz. Yani insan dünya ile ahiret arasında bir tercih etme durumunda kaldığında neden, nasıl ve niçin ahireti tercih etmesi gerektiğinin bilincinde olacaktır. Bu bilinçle Müslüman dünya-ahiret dengesine sağlayabilecektir.

Hem dünya hem de ahiret bir bütünü tamamlayan parçalardır. Nitekim Kur'an'da “*Allâh'ın sana verdiğiinden (O'nun yolunda harcayarak) âhiret yurdunu iste; ama dünyadan da nasibini unutma! Allâh'ın sana ihsân ettiği gibi sen de (insanlara) iyilik et!* (el-Kasas 28/77)” emredilmektedir. Çünkü ahirete sevkîyat dünyadan yapılmaktadır. Bunun en güzel ifadesini “*الْكَيْسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ وَالْعَاجِزُ مَنْ اتَّبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ*” “*Akıllı kişi, nefesine hâkim olan ve ölüm sonrası için çalışandır. Zavallı (ahmak) kişi ise nefsinin arzu ve isteklerine uyan (ve buna rağmen hâlâ) Allah'tan (iyilik) temenni edendir.* (Tirmizî, “Sıfatü'l-kıyâme”, 25)” hadisinde görmekteyiz. O halde ahiret bilinci kazanımında inanç ve amel olmak üzere iki yön ön plana çıkmaktadır

1. İnanç Ekseninde Ahiret:

İmanın şartlarından birisi de ahiretin varlığına, öldükten sonra hesap gününün vuku bulacağına inanmaktır. Bu hususta Kur'an'da birçok ayet mevcuttur. Nitekim Kur'an muhtevasının akaide dair olan konuları Tevhit, Nübüvvet ve Ahiret olarak ana başlıklarla izah edilmektedir. Bu konulara inanmak kişinin ahiretteki akıbetini de belirlemektedir.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّٰلِحِينَ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

“Şüphesiz, inananlar (Müslümanlar) ile, Yahudiler, Hıristiyanlar ve Sâbiülerden (her bir grubun kendi şeriatında) "Allah'a ve ahiret gününe inanan ve salih ameller işleyenler için Rableri katında mükafat vardır; onlar korkuya uğramayacaklar, mahzun da olmayacaklardır" (diye hükmedilmiştir). (el-Bakara 2/62)” çünkü dünyadayken ahiret bilinciyle “Allah’a ve âhiret gününe iman ederek ölen kimseye, ‘Cennetin sekiz kapısının hangisinden dilerse gir’ denilicektir. (İbn Hanbel, I, 17)”

Ahiret bilinciyle yaşamayan, sadece dünyalığını düşünenlerin ise;

فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْتُهُم لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

“Bakalım, kendilerini o geleceğinde hiç şüphe olmayan gün için bir araya topladığımız ve hiç kimseye haksızlık edilmeden herkese kazandığı tamamen ödendiği vakit, halleri nice olacaktır. (Âl-i İmrân 3/25)” Onların öldükten sonrası için bir hazırlıkları olmadığından yapmış oldukları sadece dünyayla sınırlı kalacağı sebebiyle;

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

“Âyetlerimizi ve ahirete kavuşmayı yalanlayanların amelleri boşa çıkmıştır. Onlar ancak yapmakta olduklarının cezasını çekerler. (el-A‘râf 7/147)” ilahi buyruğuna muhatap olacaklardır. Çünkü “onlar, âhirete karşılık dünya hayatını satın alan kimselerdir. Bu yüzden ne azapları hafifletilecek ne de kendilerine yardım edilecektir. (el-Bakara 2/86)”

2. Amel Ekseninde Ahiret:

İnsan inanç-amel ilişkisinde kulluk göreviyle sorumludur. Bu noktada yapmış olduğu her fiilinden, göstermiş olduğu her davranışından mesuldür. Hayatı boyunca ahiret bilinciyle hareket ederek emredilenleri yapması, yasaklananlardan kaçınması ibadet hükmündedir. İnsanın dünyaya gönderiliş gayesi olarak ‘imtihan etme’ bir amaç olarak sıklıkla vurgulanmaktadır.

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

“Amaç, iman edip iyi ameller işleyenleri ödüllendirmektir. Onları bağışlanma ve onurlu bir rızık beklemektedir. (Sebe’ 34/4)” Çünkü dünyadayken “Onlar, Rablerinin rızasına ermek için sabreden, namazı dosdoğru kılan, kendilerine verdiğimiz rızıklardan gizli olarak ve açıktan Allah için harcayan ve kötülüğü iyilikle ortadan kaldıranlardır. İşte bunlar için dünya yurdunun iyi sonucu vardır. (er-Ra‘d 13/22)”

Ahiret dünyanın hasat mevsimidir. Herkes dünyada her ne yaptıysa bunun hesabını verecektir. Bu hususta Hz. Peygamber “*Hiçbir kul, kıyâmet günü ömrünü nerede tükettiğinden, ilmiyle ne yaptığından, malını nereden kazanıp nereye harcadığından, vücudunu nerede yıprattığından sorulmadıkça bir adım dahî atamaz!*” (Tirmizî, “Kıyâmet”, 1/2417.)” buyurarak kişinin ömründen, ilminden, malından ve vücudundan tasarruf ederken ahireti sürekli hatırdâ tutmasını telkin etmektedir.

Müslümanın ahirete yönelik tercihleri onu inkarcılardan ayırmaktadır. Yani ahiret bilincine sahip olan Müslüman şuurlu iken; “*dünya hayatını ahirete tercih edenler, (insanları) Allah yolundan çevirip onu eğri ve çelişkili göstermek isteyenler ise, işte onlar derin bir sapıklık içindedirler. (İbrâhîm 14/3)*” Çünkü “*Onlar dünya hayatının ancak dış yönünü bilirler. Ahiret konusunda ise tamamen gaflettedirler. (er-Rûm 30/7)*” Böylece “*onlar (inanmayanlar) dünyayı tercih etmekte ve çetin bir günü arkalarına atmaktadırlar. (el-İnsân 76/27)*” Oysa “*...Şüphesiz bu dünya hayatı geçici bir eğlencedir. Ama âhiret, gerçekten kalınacak bir yurttur. (el-Mü’min 40/39)*” Bu durumda Hz Osman (ra.)’ın; “*Muhakkak ki dünya fânî, âhiret ise bâkidir. Fânî olan sizi şımartıp azdırmamasın, bâki olandan alıkoymasın. Siz, bâkiyi fânî olana tercih ediniz. Zira dünya sonludur, dönüş Allâh’adır. Allah’tan korkunuz. (İbn-i Ebi’d-Dünyâ, Mevsû’a, I, 77)*” nasihatî dünya ahiret dengesine dair yol gösterici mahiyettedir.

3. Kıssa:

Hz. Peygamber (as.), hayatı boyunca dünya-ahiret dengesini ahireti önceleyerek kurmuştur. Bir gün Hz. Ömer (ra.), Efendimizin hâne-i saâdetlerine gelmişti. Odanın içine şöyle bir göz gezdirdi. Her taraf bomboştu. Evin içinde hurma yapraklarından örülmüş bir hasır vardı. Allah Rasûlü (as.) onun üzerine yaslanmıştı. Kuru hasır, Hz. Peygamber (as.)’in mübârek teninde izler bırakmıştı. Bir köşede bir ölçek kadar arpa unu vardı. Onun yanında da çivide asılı eski bir su kırbası duruyordu. Hepsi bu kadardı!.. Arabistan Yarımadası’nın Fahr-i Kâinât Efendimiz’e tâbî olduğu bir günde, O’nun dünyaya âit mal varlığı bunlardan ibaretti.

Hz. Ömer (ra.) bunu görünce, içini çekti. Kendini tutamadı, gözleri doldu ve ağlamaya başladı. Efendimiz (as.):

–Niçin ağlıyorsun ey Ömer?” diye sordu. O da:

–Niçin ağlamayayım yâ Resûlâllah! Kayser ve Kisrâ dünya nîmetleri içinde yüzüyor! Allâh’ın Resûlü ise kuru hasır üzerinde yaşıyor!..” dedi.

Efendimiz (as.), Hz. Ömer (ra.)’in gönlünü aldı ve:

–Ağlama ey Ömer! Dünya, bütün nîmet ve zevkleriyle onların, âhiretin ise bizim olmasını istemez misin? (Ahmed b. Hanbel, II/298)” buyurmuştur. Bu rivayet bizlere dünyadan ihtiyaç kadarıyla istifade etmeyi bunu yaparken de ahireti nazara itibar almayı çok net ortaya koymaktadır. Nitekim başka bir hadisinde efendimiz “*Benim dünya ile ilgim ne kadar ki? Ben bu dünyada bir ağacın altında gölgelenen, sonra da oradan kalkıp giden binitli bir yolcu gibiyim* (Tirmizî, “Zühd”, 44)” buyurmuştur.

4. Dua:

Allah’ım! Bizlere razı olacağın üzere ahiret bilinciyle yaşayacağımız bir hayat nasip eyle.

Ya Rabbi! Kur’an’ın emirleri, Efendimizin (as.) düsturları doğrultusunda her türlü hayırla, güzel davranışlarla ahiret hayatımıza hazırlanmamız hususunda bizlere yardım et.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ “*Rabbimiz! Bize dünyada da iyilik ver, ahirette de iyilik ver ve bizi ateş azabından koru!* (el-Bakara 2/201)” amin ve’l hamdü lillahi Rabbi’l-alemin.

Volkan FEYZİ

Horasan İlçe Vaizi